

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 023 366 /98-2802
Signatura: ab3hs201

Inspektorát č. 2
Okresní pracoviště Kladno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Střední odborné učiliště a Učiliště, J. Šípka 187, Stochov

IZO: 107 820 102

Ředitel školy / zařízení: Ing. Alena Štěpánová

Zřizovatel: MŠMT ČR

Příslušný školský úřad: ŠÚ Kladno

Termín inspekce: 5. - 7. října 1998

Inspektoři: vedoucí týmu: Mgr. Hana Zvoníková
člen týmu: PaedDr. Věra Kolmerová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.): Řízení školy

**Označení dokladů
a ostatních materiálů,
o které se zjištění opírá:**

- učební plány a učební osnovy
- školní řád
- organizační schéma
- plán činnosti pro školní rok 1998/99
- povinná dokumentace školy

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Koncepce byla vedením školy vypracována v rámci procesu optimalizace sítě středních škol okresu Kladno a byla předložena školskému úřadu. Je v ní rozpracována a odůvodněna vzdělávací nabídka školy, včetně ekonomického hodnocení.

V návaznosti na tento dokument byl zpracován materiál nazvaný *Hlavní úkoly pro školní rok 1998/99*, v němž jsou deklarovány stěžejní cíle školy v oblasti pedagogické a správní. Jejich konkretizaci pro jednotlivé oblasti, včetně termínů a personálního zajištění, zpracovali řídicí pracovníci úseků. Plán práce ředitelky školy je sestaven uváženě, vychází z analýzy uplynulého roku a ze zkušeností s řízením školy.

Plánování práce je promyšlené, realizuje stanovenou koncepci, má nadprůměrnou úroveň.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Škola vyučuje obory, které má schváleny MŠMT ČR, a používá platné učební plány a učební osnovy. V oborech, které vyučuje, provádí ve spolupráci s Úřadem práce Kladno a Rakovník rekvalifikační kurzy a kvalifikační zkoušky. Tuto výuku realizuje v rámci vedlejší hospodářské činnosti.

Kontrolou učebních plánů bylo zjištěno chybné stanovení hodinové dotace jednotlivých předmětů v nastavbovém studiu a v učebním plánu pro obor technicko-administrativní pracovník (3. ročník) bylo zjištěno překročení celkového týdenního počtu vyučovacích hodin. Skladba předmětů je ve všech oborech v souladu s platnými učebními dokumenty.

Všichni vyučující mají učební osnovy rozpracovány do tematických plánů, jejichž správnost garantují předmětové komise.

Žádný žák nestuduje podle individuálního studijního plánu, tělesně postižení žáci bez problémů zvládají běžný studijní režim.

Kontrola učebních plánů ukázala dílčí nedostatky v hodinových dotacích vyučovacích předmětů. Škola tím porušuje § 39 zákona č. 258/1996 Sb.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizační struktura

Ředitelka školy byla do funkce jmenována MH ČR na základě konkurzu s účinností od 1. 11. 1994. MŠMT ČR byla ve funkci potvrzena dne 16. 4. 1997. Je absolventkou Elektrotechnické fakulty ČVUT - obor ekonomika řízení energetiky. Má státní jazykovou zkoušku z německého jazyka. V současné době zahájila bakalářské pedagogické studium pro učitele odborných předmětů na středních školách a 3. rokem studuje školský management.

Systém řízení školy je stanoven v organizačním schématu, které stanoví, že provoz SOU a U komplexně zajišťuje *zástupce pro pedagogickovýchovnou činnost*, za teoretické vyučování odpovídá *vedoucí učitel* a odborný výcvik zajišťují jednotliví *vrchní mistři odborného výcviku*. Uvedené schéma nekoresponduje s ustanovením § 27 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb. tím, že není jmenován zástupce pro teoretické vyučování a zástupce pro odborný výcvik, chybně byl jmenován vedoucí učitel, přestože neřídí odloučené pracoviště, a jednotliví vrchní mistři řídí pouze 4 - 5 mistrů odborného výcviku. Přestože vrchní mistři řídí nižší počet pracovníků, než stanoví vyhláška, mají velmi malou přímou vyučovací povinnost (pouze 3 - 4 vyučovací hodiny) a neplní ji v odborném výcviku jako mistři, nýbrž jako učitelé v úseku teoretické výuky (pro tuto činnost však nespĺňují kvalifikační podmínky a nemají na ni pracovní smlouvu).

Zástupcem statutárního orgánu školy byl ředitelkou školy jmenován zástupce pro pedagogickovýchovnou činnost, který však nemá vysokoškolskou pedagogickou kvalifikaci.

Všichni řídící i ostatní pracovníci mají jednoznačně stanoveny své kompetence.

Vedení pedagogické agendy zčásti zajišťuje THP pracovník (vyplnění katalogových listů, vysvědčení). Tím, že škola odebírá třídním učitelům významnou část administrativních povinností, nechává jim větší prostor pro pedagogickou práci se svěřenou třídou.

Druhým rokem funguje žákovská rada, která je tvořena volenými zástupci jednotlivých tříd. Rada se schází s vedoucími pracovníky školy a formou diskuse prezentuje názory žáků.

Organizační struktura školy je důkladně propracována a v dané podobě realizována. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou stanoveny. Organizační schéma v oblasti teoretického vyučování a odborného výcviku je vytvořeno chybně a odporuje vyhlášce č. 354/1991 Sb. Vedoucí pracovníci úseku teoretického vyučování a odborného výcviku jsou řízeni ještě dalším článkem (zástupcem pro pedagogickovýchovnou činnost), který v pedagogickém řízení v podstatě přebírá povinnosti ředitelky. Oblast je hodnocena jako spíše podprůměrná.

3.2 Personální struktura

Struktura pedagogického sboru z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti (v návaznosti na podmínky stanovené vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb.):

Přehled o zaměstnancích školy - souhrn

	Do 30 let věku		Nad 30 let do 45 let věku		Nad 45 let do důchod. věku		V důchodovém věku		Celkem	
	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen	Celkem	Z toho žen
Učitelé odborně i pedagogicky způsobilí	-	-	4	2	4	2	-	-	8	4
Učitelé - absolventi VŠ bez odb. nebo ped. způsobilosti	-	-	1	1	3	1	-	-	4	2
Učitelé - absolventi SŠ bez odb. nebo ped. způsobilosti	-	-	2	1	-	-	1	-	3	1
Učitelé celkem	-	-	6	4	7	3	1	-	14	7
Mistři odborného výcviku odborně i ped. způsobilí	-	-	2	2	4	-	-	-	6	2
Mistři odborného výcviku bez odb. nebo ped. způsob.	3	1	10	10	5	3	1	-	19	14
Mistři OV celkem	3	1	12	12	9	3	1	-	25	16
Vychovatelé odborně i pedagogicky způsobilí	-	-	2	1	3	3	-	-	5	4
Vychovatelé bez odborné nebo pedagogické způsob.	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-
Vychovatelé celkem	-	-	2	1	4	3	1	-	7	4

<i>učitelé s odbornou i pedagogickou způsobilostí</i>	8	57 %
<i>učitelé absolventi VŠ bez odborné nebo pedagogické způsobilosti</i>	4	29 %
<i>učitelé absolventi SŠ bez odborné nebo pedagogické způsobilosti</i>	3	21 %
<i>mistři OV s odbornou a pedagogickou způsobilostí</i>	6	24 %
<i>mistři OV bez odborné nebo pedagogické způsobilosti</i>	19	76 %
<i>vychovatelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí</i>	5	71 %
<i>vychovatelé bez odborné nebo pedagogické způsobilosti</i>	2	29 %

Výuka odborných předmětů je zabezpečována nejen učiteli odborných předmětů, ale i mistry odborného výcviku, kteří nesplňují kvalifikační podmínky stanovené pro učitele střední školy (jeden z mistrů OV, působící jako učitel i jako předseda předmětové komise skupiny odborných předmětů, nemá ani maturitu).

Kvalifikovanost pracovníků v úseku odborného výcviku je nízká, mnohým pracovníkům chybí DPS.

Kvalifikační podmínky nesplňuje ani výchovná poradkyně, která má vysokoškolskou kvalifikaci učitelství pro mateřské školy.

Z hlediska věkové struktury je složení pedagogického sboru příznivé.

Složení pedagogického sboru je z hlediska vzdělávacího programu SOU a U nepříznivé, protože mezi pedagogy je vysoký podíl pracovníků bez předepsané odborné a pedagogické způsobilosti. Z hlediska splnění kvalifikačních podmínek je personální struktura sboru na podprůměrné úrovni.

3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy plánovitě podporuje vzdělávání svých pracovníků orientované jak na získání potřebné kvalifikace, tak na další odborný růst. Zájemcům o studium a různé vzdělávací akce se snaží vytvářet příznivé podmínky organizačně i finančně (téměř všechny vzdělávací akce jsou hrazeny z finančních prostředků školy). Vzdělávací aktivity pracovníků jsou příkladným způsobem evidovány.

Ve škole byla zřízena odborná knihovna, ve které jsou shromažďovány nejen odborné knihy, ale i časopisy a videoprogramy.

Proces dalšího vzdělávání je systematicky koordinován v návaznosti na aktuální i výhledové potřeby školy.

V oblasti vzdělávání zaměstnanců je vytvořen účinný systém sledující potřeby školy. Tuto péči o zaměstnance lze hodnotit jako nadprůměrnou.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Ředitelka školy má vytvořen systém kontroly, do něhož jsou začleněni v rámci stanovených kompetencí všichni řídicí pracovníci. Kontrolní a hospitační činnost v teoretickém vyučování a v odborném výcviku řídí zástupce pro pedagogickovýchovnou činnost, výsledky pedagogického procesu kontrolují a hodnotí vedoucí pracovníci jednotlivých úseků. Výsledky kontrol jsou analyzovány, využívány v hodnocení pracovníků a v další práci školy.

V průběhu inspekční činnosti byla sledována kontrolní hospitační činnost vedoucích pracovníků v teoretickém vyučování (hospitaci s následným rozбором provedli v přítomnosti školní inspektorky ředitelka školy, zástupce pro pedagogickovýchovnou činnost a vedoucí učitelka). Jejich hodnocení pedagogické práce bylo provedeno kompetentně a vedlo k hledání cest, jak žáky nejen učit, ale naučit.

Rezervy se ukázaly v rozložení hospitační činnosti - v minulém školním roce nebyla v 6 třídách (tj. 30 % z celkového počtu tříd) žádná hospitace v teoretickém vyučování.

Pro hodnocení vedoucích pracovníků úseků, učitelů, mistrů i vychovatelů jsou zpracována kritéria (bodové hodnocení).

Hodnocení žáků mistry a učiteli v probíhá v rámci výuky standardními metodami. Dílčí nedostatek byl zjištěn ve finančním ohodnocení produktivní práce - žákům 1. ročníku učebního oboru kuchař - číšník, kteří vykonávají v rámci odborného výcviku činnosti spojené se zajištěním školního stravování, není vyplácena odměna za produktivní práci. Tím škola porušuje § 2 odst. (1) vyhlášky MŠMT ČR č. 314/1997 Sb.

V případě kouření v prostorách školy, které škola posuzuje jako přestupek ve smyslu § 78 zákona ČNR č. 91/1995 Sb., o požární ochraně, jsou žáci potrestáni pokutou 50 Kč, kterou zaplatí v ekonomickém oddělení. Vybírání pokuty hodnotí ČŠI jako neoprávněné, neboť tuto formu výchovného opatření škola nemá zakotvenou ve svém školním řádu.

Ředitelka školy má vytvořen fungující kontrolní systém, kontroly výuky jsou prováděny kompetentně. Pro hodnocení pracovníků jsou stanovena jednoznačná, promyšlená kritéria. Tuto oblast hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

V systému hodnocení žáků byly ve dvou oblastech zjištěny vážnější nedostatky, proto je posuzován jako spíše podprůměrný.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je zajišťován především prostřednictvím měsíčních porad vedoucích pracovníků, kteří zabezpečí přenos informací v rámci svého úseku. Směrem k žákům se využívá třídnických hodin, v jejichž průběhu vystupují s informacemi kromě třídního učitele i zástupci žakovské rady. Ve vnitřním informačním systému se uplatňují číslované příkazy ředitelky a metodické pokyny vedoucích úseků. Projednávání zásadních otázek činnosti školy jsou věnovány pedagogické rady.

Rodiče jsou o prospěchu a chování žáků informováni prostřednictvím žakovských knížek, třídních schůzek (2x v průběhu školního roku) nebo v individuálních případech formou dopisu, příp. osobního projednání. Rodiče žáků nastupujících do 1. ročníku získávají informace o organizaci výuky na schůzce, kterou mají s ředitelkou školy při zahájení školního roku. Organizace rodičů není ustavena.

Při prezentaci školy na veřejnosti a při získávání žáků škola využívá především osobních kontaktů - pracovníci školy navštěvují třídní schůzky rodičů ve spádových školách, o svém vzdělávacím programu informují výchovné poradce základních škol, pořádají den otevřených dveří. Školám poskytují informační letáky a půjčují videonahrávku s prezentací SOU. Inzerují v regionálním tisku, účastní se burzy práce pořádané Úřadem práce Rakovník a Kladno. Účinně spolupracují s Městským úřadem Stochov.

Informační systém je dobře propracovaný, má stanovena pravidla. Významnou pozornost škola věnuje své prezentaci směrem k veřejnosti. Služby rodičům jsou funkční. Informační systém školy má spíše nadprůměrnou úroveň.

6. Vedení povinné dokumentace

Škola vede dokumentaci v rozsahu stanoveném školským zákonem. Dílčí nedostatky byly zjištěny v *katalogových listech* (nejsou v nich provedeny záznamy o udělené pochvle), *protokolech o komisionálních zkouškách* (přetrvávají nedostatky zjištěné při minulé inspekci), *dokumentaci o přijímacím řízení* (není vyhotoven protokol) a *zápisech z pedagogických rad* (obsahují informaci o programu a statistický přehled klasifikace, ale z hlediska pedagogické problematiky nemají žádnou vypovídací hodnotu).

Jako závažný nedostatek ČŠI hodnotí fakt, že v době konání inspekce nebyly dosud k dispozici katalogové listy žáků 1. ročníku.

Škola vede dokumentaci v rozsahu stanoveném školským zákonem. Její kvalita je hodnocena jako průměrná.

7. Výroční zpráva

Z hlediska obsahu splňuje předepsané oblasti dané zákonem, většina kapitol je doplněna stručným analytickým komentářem, který je přínosný pro další práci školy. Slabým místem je pasáž věnovaná o pracovníkům školy, protože podává pouze přehled, ale neposuzuje skladbu pedagogického sboru z hlediska potřeb SOU a U.

Kvalita výroční zprávy je hodnocena jako spíše nadprůměrná.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

ŠÚ Kladno provedl v únoru 1997 kontrolu hospodaření v souvislosti s převodem učňovského zařízení z ministerstva hospodářství na ministerstvo školství. Na základě výsledku bylo ředitelce SOUaU uloženo odstranění zjištěných nedostatků. Následně provedená kontrola přijatých opatření proběhla v květnu 1998 a zjistila opakované chyby v evidenci majetku, v účetnictví a ve mzdové oblasti. Proti vypracovanému protokolu podala ředitelka SOUaU námítky, jimž ŠÚ svým rozhodnutím z června 1998 nevyhověl.

Do oblasti hospodaření školy, které bude ŠÚ Kladno řešit opakovanou kontrolou, ČŠI v tuto dobu nevstupuje.

ZÁVĚRY

Vedení školy promyšleně plánuje činnost a realizuje stanovenou koncepci. Má dílčí nedostatky v učebních plánech. Řízení školy je z hlediska organizace detailně propracované, jednotliví pracovníci mají jasně stanoveny své kompetence. Používané „třístupňové“ řízení a ustavení vyššího počtu vedoucích pracovníků v odborném výcviku je však v rozporu s vyhláškou o střední škole.

V personální oblasti je negativně hodnocen fakt, že mezi pedagogy je vysoký podíl pracovníků bez předepsané odborné a pedagogické způsobilosti. Velmi kladně je hodnocen systém dalšího vzdělávání a vytváření podmínek pro odborný růst zaměstnanců SOUaU.

Oblast kontroly a hodnocení a kvalita vedení povinné dokumentace je celkově posouzena jako průměrná, kvalita výroční zprávy o činnosti v minulém školním roce jako spíše nadprůměrná.

Problematika financí nebyla předmětem inspekce, protože patří do oblasti, která je současně kontrolována školským úřadem.

Řízení školy je hodnoceno jako průměrné.

V Kladně dne 19. 10. 1998

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu: Mgr. Hana Zvoníková, v. r.

člen týmu: PaedDr. Věra Kolmerová, v. r.

Inspekční zprávu jsem převzala dne 21. 10. 1998

razítko

Podpis ředitelky školy Štěpánová, v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	4. 11. 1998	023 401/98-185
Školský úřad:	4. 11. 1998	023 402/98-185